

Fakulta výtvarných umění vysokého umění technického v Brně

akademický rok 2010/2011

Posudek školitele teoretické části diplomové práce

Barbora Sajbrtová: *Hranice objektu - Procesuální umění*, dipl. práce, FaVU VUT Brno, 2011, 45 str.

Proces a procesualita byly jedny z důležitých pojmů vědy a filosofie ve dvacátém století (jak napovídá např. kniha A. N. Whiteheada *Process and Reality* již z roku 1929) a ne jinak tomu bylo v umění. Procesuální umění představuje sebe sama jako kontinuální tok. Tato díla odmítají tradiční způsob vnímání, namísto toho požadují neutuchající a opakované pozorování. Někdy se pro ně užívá přívlastku relacianální, tedy vztahová, či díla v proměně (proměňující se, *works in transformation*). V každém případě vnášejí do teorie a praxe umění takové pojmy jako absence, relace, či efemérnost, které všechny spojuje snaha překonat pojetí, jež do svého centra staví objekt. Ve své teoretické diplomové práci se Barbora Sajbrtová zaměřila v tomto ohledu na sochu, na níž je tendence k dematerializaci, „de-objektovosti“ velice dobře uchopitelná. Vedle toho je oblast sochařství v souladu s tvůrčím zaměřením diplomantky. Východiskem práce je postižení principů minimalismu, jak je vyjádřili v oblasti sochařství zejména Robert Morris, Donald Judd, Carl André. Výklad jejich postojů autorka opírá mj. o přední americkou teoretičku Rosalind Kraussovou. Dále se autorka věnuje výkladům arte povera, land art, a site specific, přičemž bez povšimnutí nezůstává ani dobová česká (československá) výtvarná scéna (zde B. Sajbrtová zmiňuje Stanislava Zippeho, Václava Cíglera, Huga Demartini aj.). Stimulem procesuálního umění přelomu 60. a 70. let byla v mnohém, nová interpretace a pohled na umění Jaksona Pollocka. To alespoň naznačuje výklad Morrise, jemuž autorka právem věnuje opětovnou pozornost, stejně jako dalším umělcům, z nichž jmenujme např. sochaře Barryho Le Va, umělce okolo výstavy *Eccentric Abstraction* (1966, např. Bruce Nauman, Eva Hesse aj.), jejichž díla užívají průmyslových materiálů, avšak přesahují snahy minimalistů odkazem na tělesnost a organičnost. Práci uzavírají interpretace umělců jako Rebeccy Horn, Anishe Kapoora a Olafura Eliassona. Je třeba říci, že práce B. Sajbrtové je zdařilá a autorka v ní prokázala dobrou teoretickou orientaci v oblasti, jíž se sama ve své tvorbě věnuje.

Navrhuji klasifikovat známkou A.

Lucie Pargačová

